

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **K.**, so sídlom v P., zastúpeného JUDr. D. M., advokátom, so sídlom v P., proti žalovaným **1/ A. W.**, **2/ L. W.**, **3/ M. W.**, všetci bytom P., **o vypratanie priestorov**, vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 20C 56/2007, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 09. júna 2010 sp. zn. 1Co 134/2009 takto

r o z h o d o l:

Dovolanie žalobcu **o d m i e t a**.

Žalovaným 1/ až 3/ a náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e:

Okresný súd Poprad rozsudkom z 29. mája 2009 č.k. 20C/56/2007-169 rozhodol, že žalovaní 1/ až 3/ sú povinní vypratať nimi užívané priestory v nehnuteľnosti zapísanej na LV č. X parc. č. X zastavaná plocha o výmere 196 m² - budova súp. č. X k. ú. P., ktoré priestory sa nachádzajú v P., na ul. B., v bloku S., na IV. poschodí a sú vedené ako byt č. 9 o výmere 67,52 m², pozostávajúci z 3 izieb, kuchyne, WC, kúpeľne, chodby, loggie a pivnice v suteréne a o trovách konania rozhodne súd až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že predmetné priestory, t. č. užívané právnymi nástupcami po zomrelom A. W. sú bytom, zhodne ako to uzavrel súd prvého stupňa v konaní 8C 1473/1998 a 12C 624/2002, a ako byt sú zapísané aj v katastri nehnuteľnosti a toto tvrdenie nebolo ničím vyvrátené. V konaní nebolo preukázané, že by Správe katastra bola oznámená zmena účelového určenia predmetných priestorov na nebytové. Zároveň konštatoval, že právny predchodca žalovaných bol súčasne nájomca bytu č. 9, ale aj nebytových priestorov, pričom v rámci konania boli uvedené priestory opakovane

zamieňané. Jediným orientačným ukazovateľom bolo pre neho uvedenie poschodia, na ktorom sa predmetné priestory nachádzali a uvedenie výmery podlahovej plochy. Tiež konštatoval, že nájomný pomer právneho predchodcu žalovaných bol viazaný na pracovný pomer u žalobcu a ako taký skončil zhodne so skončením pracovného pomeru dňa 10.9.1983, teda nájom zanikol v zmysle § 710 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z ustanovenia § 4 zákona č. 189/1992 Zb. posudzoval otázku vypratania aj s možnosťou zabezpečenia bytovej náhrady v zmysle § 712 Občianskeho zákonníka. Z vykonaných dôkazov vyvodil záver, že nájom právnemu predchodcovi žalovaných zanikol ešte pred jeho smrťou a vzhľadom k dlhoročnému neplateniu úhrady nájomného a služieb spojených s týmto nájomom bytu a mal za to, že nie je v rozpore s dobrými mravmi, ak pri vyprataní nebude žalobcovi uložená povinnosť zabezpečiť žalovaným bytovú náhradu..Vo vzťahu k trovám konania uviedol, že podľa § 151 ods. 3 O.s.p. o nich rozhodne až po právoplatnom rozhodnutí vo veci samej.

Krajský súd v Prešove na odvolanie žalovaných 1/ až 3/ uznesením z 09. júna 2010 sp. zn. 1Co 134/2009 rozsudok okresného súdu zrušil (§ 221 ods. 1 písm. f/ a h/ O.s.p.), a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Podľa názoru odvolacieho súdu skutkové zistenia súdu prvého stupňa nezodpovedajú vykonanému dokazovaniu, nevyporiadal so všetkými podstatnými okolnosťami pre rozhodnutie vo veci a súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil. Najmä sa nestotožnil s tým, že právo osobného užívania bytu právnym predchodcom žalovaných sa zmenilo na nájom na dobu určitú. Zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že po ukončení pracovného pomeru právny predchodca žalovaných predmetný byt naďalej užíval, žalobca, resp. jeho právny predchodca mu nájom nevypovedal a teda došlo k prechodu nájmu na žalovaných, ktorí v čase jeho smrti t.j. 10.8.2006 žili s ním v spoločnej domácnosti (§ 706 Občianskeho zákonníka) a prípadne skončenie nájmu bolo možné iba jeho výpoveďou v zmysle § 710 a § 711 Občianskeho zákonníka, čo v danom prípade preukázané nebolo. Uviedol, že skutkovým stavom, ani právnym posúdením vo veci Okresného súdu Poprad pod sp. zn. 8C 1473/98, nie je v tomto konaní súd prvého stupňa a ani odvolací súd viazaný, nakoľko nedošlo k právoplatnému ukončeniu veci. Konanie v tejto veci bolo zastavené z dôvodu úmrtia žalovaného (právneho predchodcu žalovaných, pozn. dovolacieho súdu), čím stratili záväznosť. So zreteľom na uvedené nariadil súd prvého stupňa opätovne sa vysporiadať s otázkou vzniku a trvania nájmu právnemu predchodcovi žalovaných a následne zistiť, či došlo k prechodu nájmu na žalovaných. Zistiť, či bola daná výpoveď z

nájmu bytu právnenému predchodcovi žalovaných alebo im samotným pre porušovanie povinnosti užívateľov bytu v zmysle §§ 710 a 711 Občianskeho zákonníka a vo veci opätovne rozhodnúť.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 237 písm. f/ a g/ O.s.p. a jeho dôvodnosť z ustanovenia § 241 ods. 2 písm. a / O.s.p.. V dovolaní uviedol, že Okresný súd Poprad rozsudkom z 29. mája 2009 sp. zn. 20C 56/2007 uložil žalovaným povinnosť vypratáť nimi užívané priestory a zaplatiť trovy konania. Takto rozhodla sudkyňa Krajského súdu v Prešove JUDr. Mária Kupková. Táto istá sudkyňa konala a rozhodovala o tejto istej veci ešte ako sudkyňa Okresného súdu Poprad, keď rozsudkom Okresného súdu Poprad z 12.decembra 2005 č.k. 8C 1473/98-154 rozhodla o veci vypratania týchto istých priestorov tak, že uložila právnenému predchodcovi žalovaných A.W. ich otcovi a manželovi, ktorý počas odvolacieho konania proti tomuto rozsudku zomrel, o čom žalobca nemal vedomosť a krajský súd si to zisťoval sám a krajský súd konanie voči nemu z tohto dôvodu zastavil - vypratáť ich do 15 dní od zabezpečenia primeraného náhradného bytu. Bol toho názoru, že keď rozhodovala vec vypratania ešte ako sudkyňa súdu prvého stupňa, tak zo zákona bola vylúčená z rozhodovania o vyprataní tých istých priestorov na súde odvolacom; je to dané jednoznačným normatívnym textom ustanovenia § 14 ods.2 O.s.p., podľa ktorého je zákonným kritériom vylúčenia sudcu „*rozhodovanie o veci*“ dané tým istým nárokom. Naplnenie ďalšieho dovolacieho dôvodu Krajským súdom Prešov spočíva v tom, že účastníkom konania/žalobcovi/ neumožnil vzniesť námietku zaujatosti voči sudkyňi JUDr. Márii Kupkovej, pretože táto rozhodla bez nariadenia pojednávania. Žalobca tak nemal vedomosť kto bude o tejto veci na Krajskom súde rozhodovať a tak ani to, že to bude ona a preto túto námietku zaujatosti voči nej nemohol vzniesť. Navrhol preto aby dovolací súd zrušil rozhodnutie Krajského súdu Prešov z 9. júna 2010 sp. zn. 1Co 134/2009 a vrátil vec tomuto súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Zároveň si uplatnil trovy dovolacieho konania

Žalovaní 1/ až 3/ sa k dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom v zmysle §

241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním.

Dovolanie možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska. Dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O.s.p.).

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadol žalobca dovolaním, nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd napadnutým uznesením zrušil rozsudok súdu prvého stupňa vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie žalobcu preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania žalobcu by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy len, ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo

v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný. Ak je konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Žalobca procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ O.s.p. netvrdil a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Z obsahu dovolania žalobcu vyplýva, že namieta vadu podľa § 237 písm. f/ O.s.p.. Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Podľa argumentácie dovolateľa tvrdený dôvod prípustnosti a dôvodnosti dovolania mal spočívať v tom, že odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania a tak žalobcovi neumožnil vzniesť námietku zaujatosti voči sudkyňi JUDr. Márii Kupkovej.

Žalobca túto vadu namieta neoprávnene.

Odvolací súd v danom prípade vec prejednal a rozhodol 9. júna 2010. Podľa ustanovenia § 214 ods. 1 O.s.p. v znení zákona č. 384/2008 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť

15. októbra 2008, na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a) je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b) súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, c) to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

V predmetnej veci ako vyplýva zo spisu odvolací súd v záujme zrýchlenia a zefektívnenia konania o opravnom prostriedku rozhodol, že o odvolaní žalobcu rozhodne bez nariadenia pojednávania. Upovedomenie o termíne verejného vyhlásenia rozsudku dňa 9. júna 2010 o 9,30 hod. v miestnosti č. dv. 102, I. poschodie bolo oznámené na úradnej tabuli súdu 19. mája 2010 (č.l. 207 spisu). Zo zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom z 9. júna 2010 (č.l. 208 spisu) vyplýva, že účastníci, a ani ich právni zástupcovia sa na verejné vyhlásenie rozsudku nedostavili a ďalej, že v danom prípade odvolací súd rozhodol iným spôsobom ako verejným vyhlásením rozsudku, keď napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Pri skúmaní konkrétnych okolností prípadu i napriek tomu, že odvolací súd nerozhodol očakávaným spôsobom v zmysle § 156 ods. 3 v spojení s § 214 ods. 2 a § 211 ods. 2 O.s.p, týmto postupom súdu nebola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom v súvislosti s jeho tvrdením o neumožnení vzniesť námietku zaujatosti voči sudkyňi JUDr. Márii Kupkovej. Ako vyplýva zo spisu vec bola predložená odvolaciemu súdu na rozhodnutie 24. júla 2009 a ako účastníkovi konania nič mu nebránilo v tom, aby prípadnú námietku zaujatosti vzniesol. O tom, že vo veci bude rozhodovať JUDr. Mária Kupková sa mal/mohol mať vedomosť skôr, najneskôr 19. mája 2010 kedy boli čas a miesto verejného vyhlásenia rozsudku oznámené na úradnej tabuli súdu.

Dovolateľ namieta aj vadu podľa § 237 písm. g/ O.s.p., t.j. že rozhodoval vylúčený sudca. V tejto súvislosti tvrdil, že sudkyňa Krajského súdu v Prešove JUDr. Mária Kupková konala a rozhodovala o tejto istej veci ešte ako sudkyňa Okresného súdu Poprad keď rozsudkom Okresného súdu Poprad z 12. decembra 2005 č.k. 8C 1473/98-154 rozhodla o veci vypratania tých istých priestorov tak, že uložila právnenému predchodcovi žalovaných A.W. ich otcovi a manželovi vypratať ich do 15 dní od zabezpečenia primeraného náhradného bytu.

Podľa § 14 ods.2 O.s.p. na súde vyššieho stupňa sú vylúčení i sudcovia, ktorí rozhodovali vec na súde nižšieho stupňa, a naopak. To isté platí, ak ide o rozhodovanie o dovolaní.

Vyššie uvedené zákonné ustanovenie upravuje osobitný pomer sudcu k veci. Úprava obsiahnutá v tomto ustanovení z rozhodovania vylučuje sudcu, ktorý vec prejednával alebo o nej rozhodoval v inom stupni, pretože pripustením možnosti, aby ten istý sudca prejednával a rozhodoval tú istú vec v rôznych inštanciách, by vlastne bol zmarený zmysel a účel konania, v ktorom má byť vec na základe opravného prostriedku preskúmaná nezávisle na predchádzajúcom rozhodnutí.

Ustanovenie § 14 ods. 2 O.s.p. (ktoré mal odvolateľ na zreteli) na túto situáciu nedopadá, pretože dané konanie vo vzťahu k pôvodnému konaniu (vec vedená na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 8C 1473/98, poznámka dovolacieho súdu) nepredstavuje tú istú vec. Totožnosť veci je daná nielen tzv. totožnosťou predmetu konania vyplývajúceho z rovnakého skutku, ale aj tzv. totožnosťou subjektov, ktorá znamená totožnosť účastníkov konania bez ohľadu na to, či vystupujú v rovnakých, alebo rozdielnych pozíciách, a rovnako bez ohľadu na to, či v konaní vystupujú právni nástupcovia. V danom prípade totožnosť účastníkov na strane žalovaného nie je daná lebo nejde o právnych nástupcov po zomrelom A.W., ktorý vystupoval ako žalovaný v konaní vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 8C 1473/98 v procesnej rovine. Zo spisu je zrejmé, že žalovaní od samého počiatku s pôvodným žalovaným bývali v priestore, ktorý žalobca nepovažoval za byt, a preto mali byť účastníkmi pôvodného konania. Keďže nimi neboli, povinnosť, ktorá by bola uložená A. W., teda vypratať užívaný priestor, by sa nevzťahovala aj na nich. Nejedná sa teda o právne nástupníctvo, a preto dané konanie a konanie vedené na OS Poprad pod sp. zn. 8C 147/98 nespája inštančný vzťah uvedený v § 14 ods. 2 O.s.p. Okolnosti významné z hľadiska vylúčenia sudcu v zmysle ustanovenia § 14 ods.1 O.s.p. (pomer k veci, účastníkom alebo zástupcom) odvolateľ nenamietal v dovolaní, a obsah spisu ich existencii nenasvedčuje.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nie je možno vyvodit' z ustanovenia § 239 O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšlo najavo, že konanie na súdoch nižších stupňov by bolo postihnuté niektorou z väd podľa ustanovenia § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako

dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

V dovolacom konaní nebol žalobca úspešný; právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalovaným 1/ - 3/ (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalovaným 1/ - 3/ náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodali návrh na priznanie náhrady týchto trov (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n í e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. októbra 2012

JUDr. Jana B a j á n k o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť :
Hrčková Marta